

SIIRTOLAISUUS- INSTITUUTTI

Kansainvälinen muuttoliike ja
suomalainen yhteiskunta

Elli Heikkilä

Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset

Siirtolaisuus 1860–2014

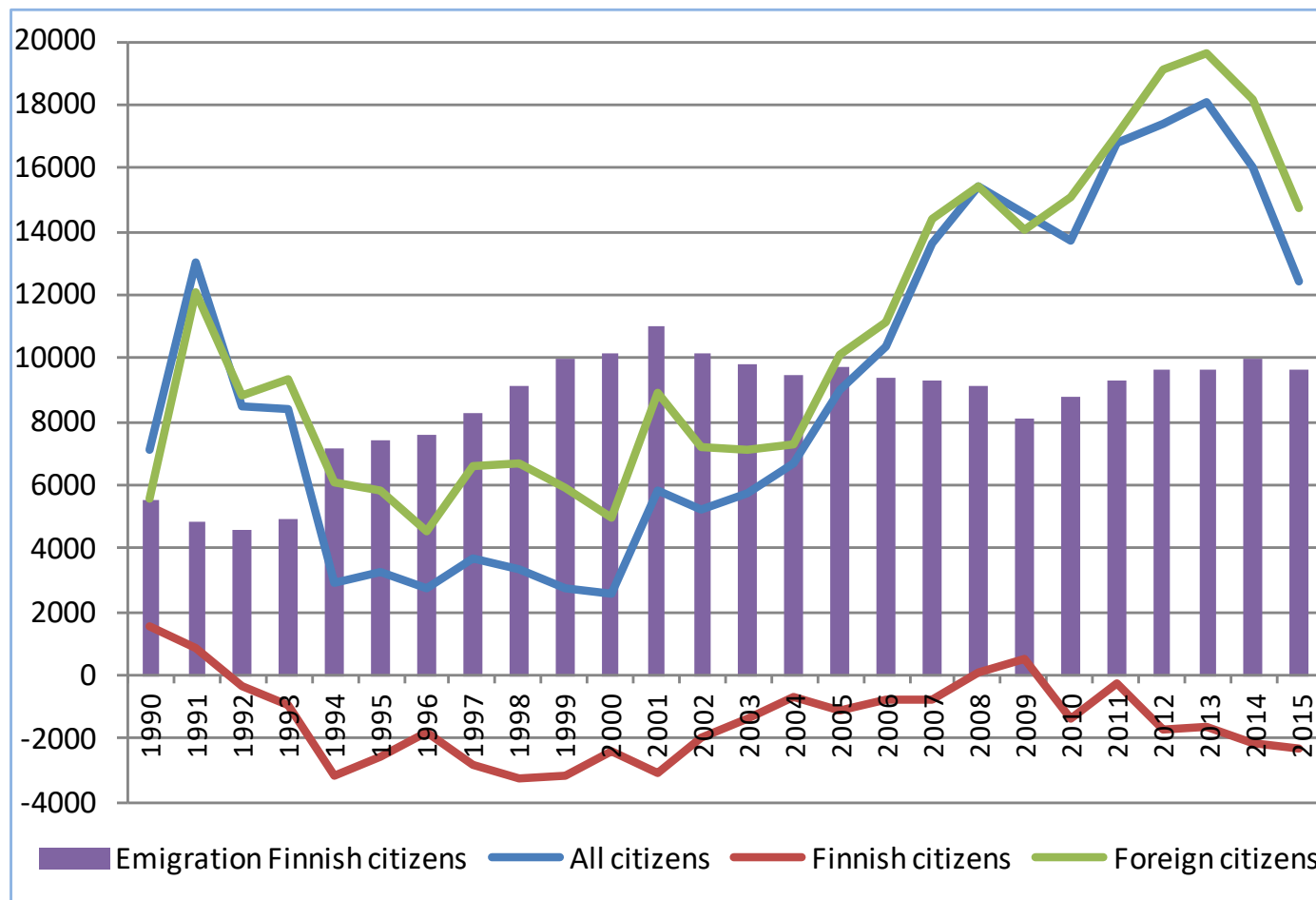
Kohdealue	1860–1944	1945–2014
Ruotsi	(45 000)	585 000
Muu Eurooppa	(55 000)	200 000
Yhdysvallat	300 000	35 000
Kanada	70 000	25 000
Lat. Amerikka	1 000	5 000
Aasia	500	18 500
Afrikka	1 000	5 500
Oseania	3 500	22 000
Yhteensä	476 000	896 000

Ulkosuomalaiset 2014

Maa/maanosa	1. polvi	2. polvi
Ruotsi	162 000	270 000
Muu Eurooppa	55 000	100 000
Yhdysvallat	23 000	80 000
Kanada	19 000	35 000
Lat. Amerikka	1 000	1 000
Aasia	2 000	2 000
Afrikka	1 000	1 000
Oseania	7 000	15 000
Yhteensä	270 000	504 000

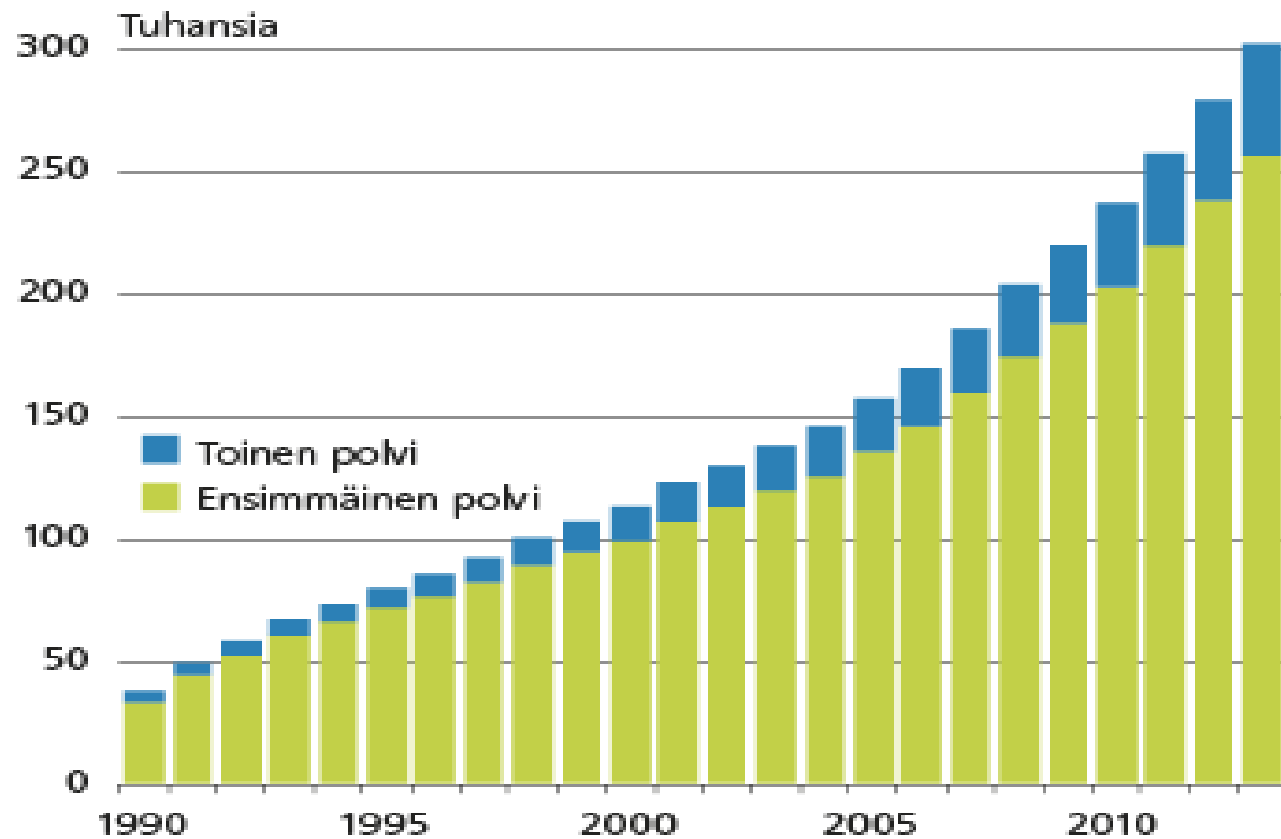
Kansainvälisen muuton tase Suomen ja ulkomaan kansalaisten mukaan sekä Suomen kansalaisten maastamuutto vuosina 1990–2015

- Maastamuutto Suomesta vuonna 2015
  - 6 677 ulkomaan kansalaista
  - 9 628 Suomen kansalaista
- Maahanmuutto Suomeen vuonna 2015
  - 21 414 ulkomaan kansalaista
  - 7 332 Suomen kansalaista
- Kansainvälisen muuton tase
  - 14 737 ulkomaan kansalaista
  - -2 296 Suomen kansalaista

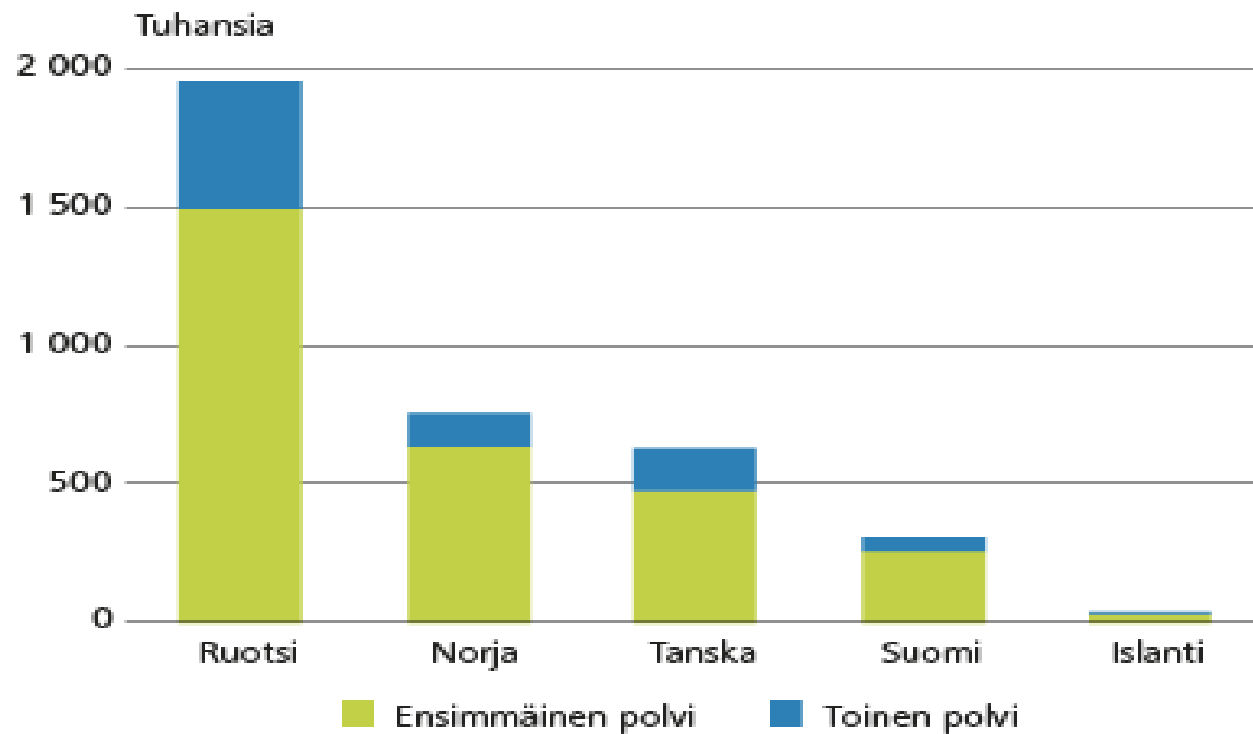
Ulkomaalaistaustaiset Suomessa 1990–2013

(Tilastokeskus)

Ulkomaalaistaustaiset Pohjoismaissa 2013

(Tilastokeskus; Statistics Sweden; Statistics Norway; Statistics Denmark, Statistics Iceland)

Ulkomaan kansalaisten top-10 lähtömaata Suomeen muutossa vuosina 2000, 2010 ja 2015

2000		%	2010		%	2015		%
Venäjä	2.500	27.5	Viro	3.858	21.2	Viro	3.413	15.9
Viro	745	8.2	Venäjä	2.225	12.2	Venäjä	2.058	9.6
Ruotsi	722	7.9	Somalia	888	4.9	Intia	754	3.5
Aik.Serbia ja Montenegro	369	4.1	Irak	821	4.5	Kiina	676	3.2
Turkki	298	3.3	Thaimaa	712	3.9	Irak	660	3.1
Iso-Britannia	257	2.8	Ruotsi	708	3.9	Vietnam	657	3.1
USA	254	2.8	Kiina	554	3.0	Ruotsi	612	2.9
Thaimaa	233	2.6	Intia	452	2.5	Thaimaa	574	2.7
Kiina	226	2.5	Saksa	340	1.9	Ukraina	486	2.3
Saksa	224	2.5	USA	331	1.8	Somalia	449	2.1
Yhteensä top-10	5.828	64.0	Yhteensä top-10	10.889	59.8	Yhteensä top-10	10.339	48.3
Maahanmuutto yht.	9.102	100.0	Maahanmuutto yht.	18.212	100.0	Maahanmuutto yht.	21.414	100.0

Tilastotietoa maahanmuuttajista ja turvapaikanhakijoista (Tilastokeskus, Maahanmuuttovirasto)

- **Ulkomailla syntyneitä vuonna 2015: 337 162 henkilöä**
  - Yleisimmät syntymämaat:
    - Entinen Neuvostoliitto ja Venäjä: 68 318**
    - Viro: 44 481**
    - Ruotsi: 31 994**
    - Irak: 10 723**
    - Somalia: 10 570**
    - Kiina: 9 956**
    - Thaimaa: 9 742**
    - Entinen Jugoslavia: 7 118**
    - Saksa: 6 594**
    - Turkki: 6 539**
- **Vuonna 2014 Suomesta haki turvapaikkaa 3 651 henkilöä**
- **Vuonna 2015 vastaava luku oli 32 476**

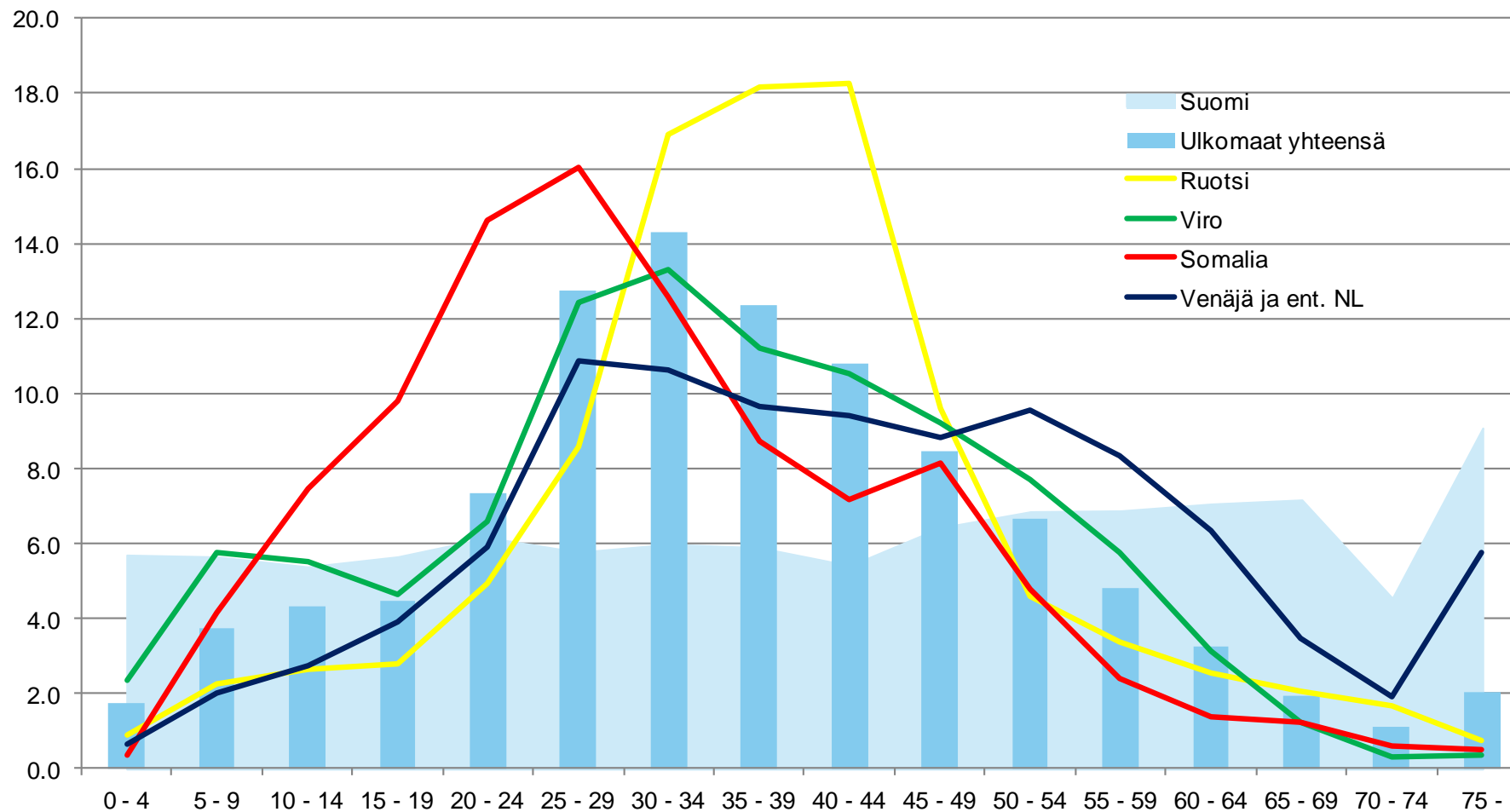

Tilastotietoa vastaanottokeskuksista (Maahanmuuttovirasto, vastaanottotilastot)

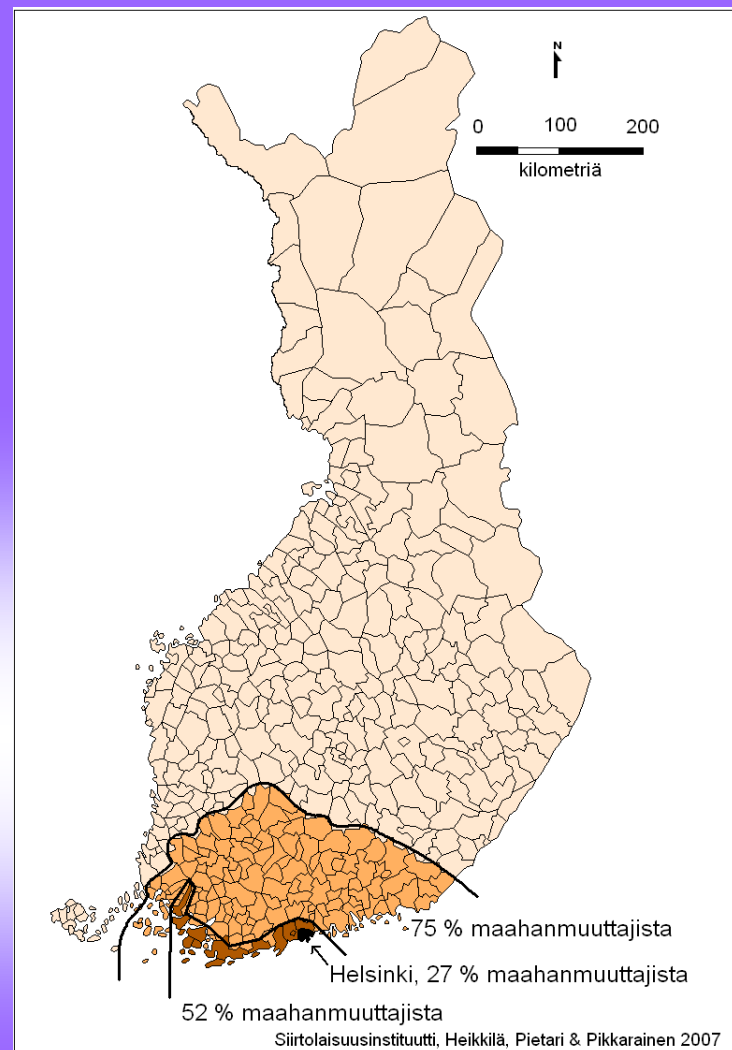
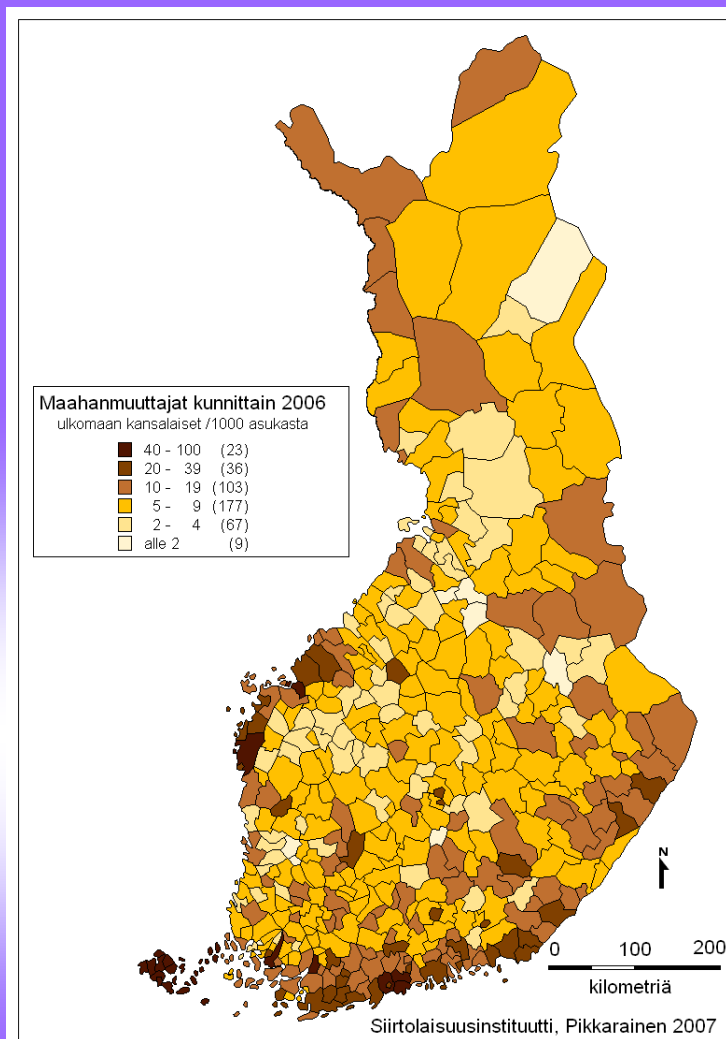
Vastaanottokeskukset ja niiden asukkaat

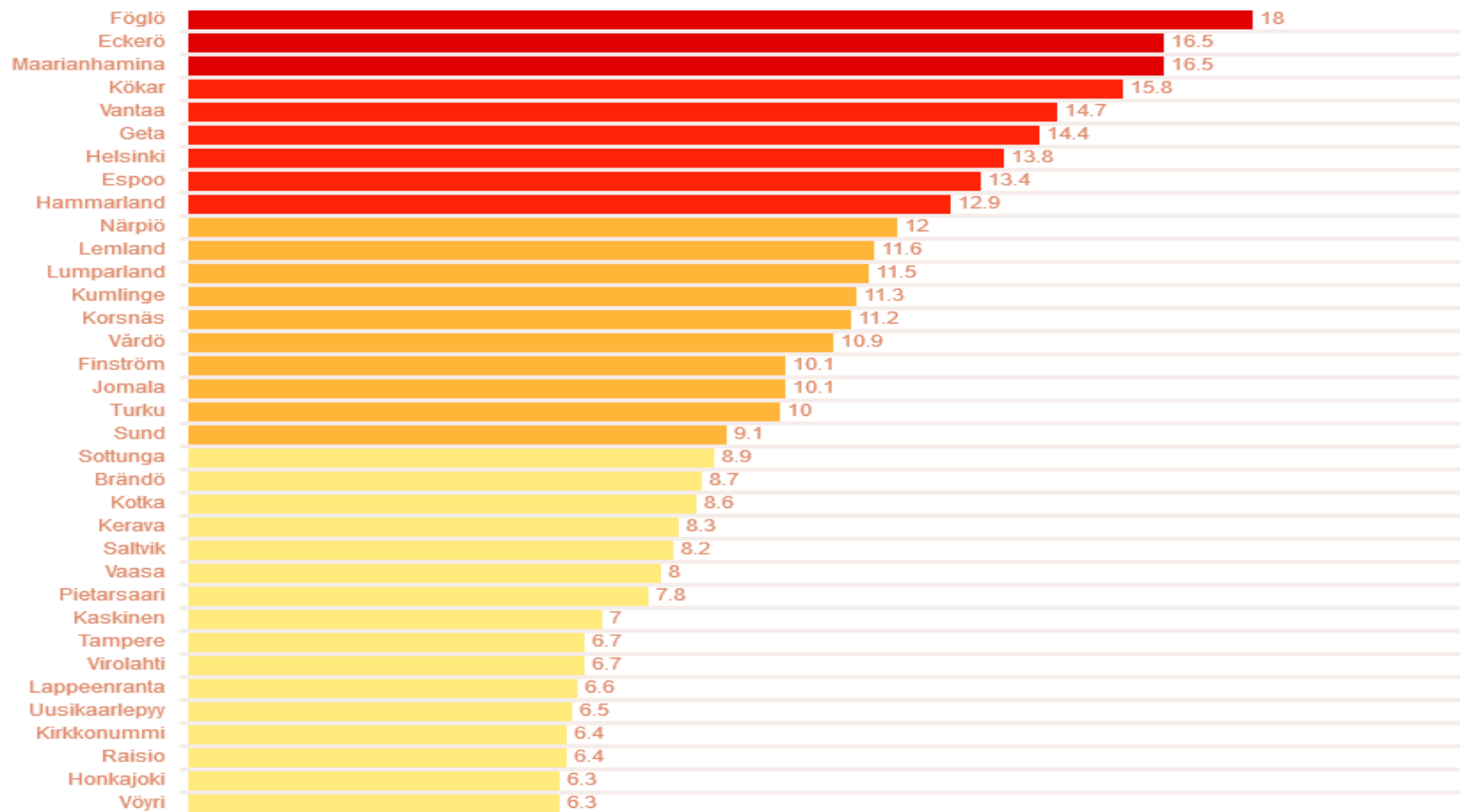
Suomessa asuvien väestöryhmien ikärakenne syntymävaltion mukaan vuonna 2014

Maahanmuuttajien alueellinen sijoittuminen kunnittain vuonna 2006 (vas.) ja
heidän keskittymisensä Etelä-Suomeen vuonna 2005 (oik.)
(Aineisto: Tilastokeskus)

Ulkomaalaistaustaisten osuus kunnissa, %, 2014 (Tilastokeskus)

Muuttovirrat kuntaryhmittäin vuonna 2014

Kuntaryhmät	Kuntien välinen tulo- muutto	%	Kuntien välinen lähtö- muutto	%	Kunnan sisäinen muutto	%	Maahan- muutto	%	Maasta- muutto	%
Kaupunkimaiset kunnat	198 072	73,6	191 111	71,1	459 412	80,5	26 485	84,0	13 188	85,1
Taajaan asutut kunnat	38 612	14,4	40 709	15,1	64 099	11,2	2 262	7,2	1 139	7,4
Maaseutumaiset kunnat	32 225	12,0	37089	13,8	47 154	8,3	2 760	8,8	1 159	7,5
Koko maa	268 909	100	268 909	100	570 665	100	31 507	100	15 486	100

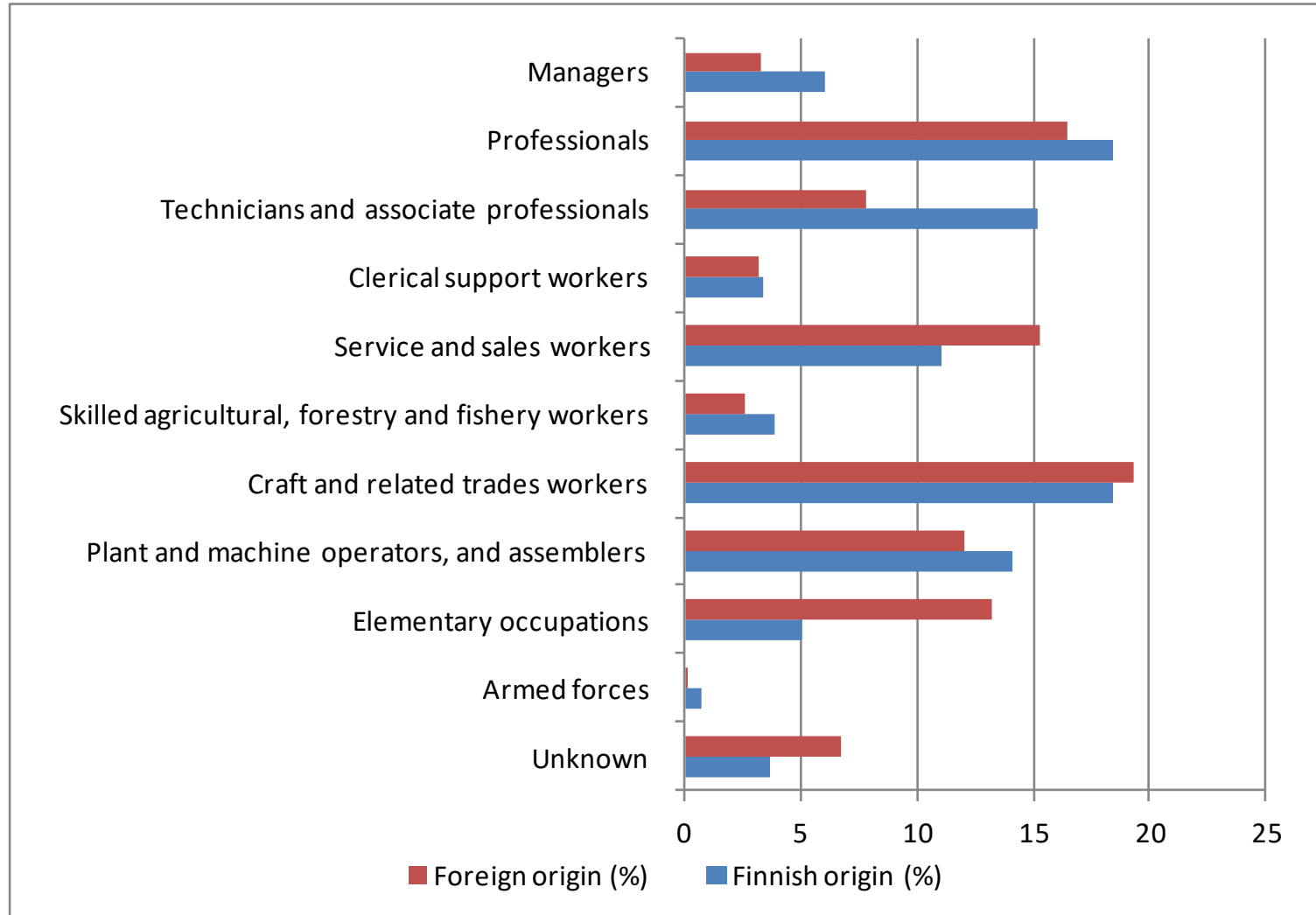
Tilastotietoa ulkomaan kansalaisista työmarkkinoilla 2014

- Maassamme oli 82 188 työllistä ulkomaan kansalaista (3,6 % kaikista työllisistä Suomessa)
- Maassamme oli 30 341 työtöntä ulkomaan kansalaista; työttömyysaste 27 % (työvoimasta)
- Maassamme oli 107 146 henkeä työvoiman ulkopuolella
- Ulkomaan kansalaisista lapsia 15 %, opiskelijoita ja koululaisia 11 %, eläkeläisiä 5 %
- Virolaisten työttömyysaste 17 %
- Intialaisten työttömyysaste 17 %
- Venäläisten työttömyysaste 41 %
- Somalien työttömyysaste 73 %
- Suomen kansalaisten työttömyysaste 13 %

Yrittäjyys kansalaisuuden mukaan 2014

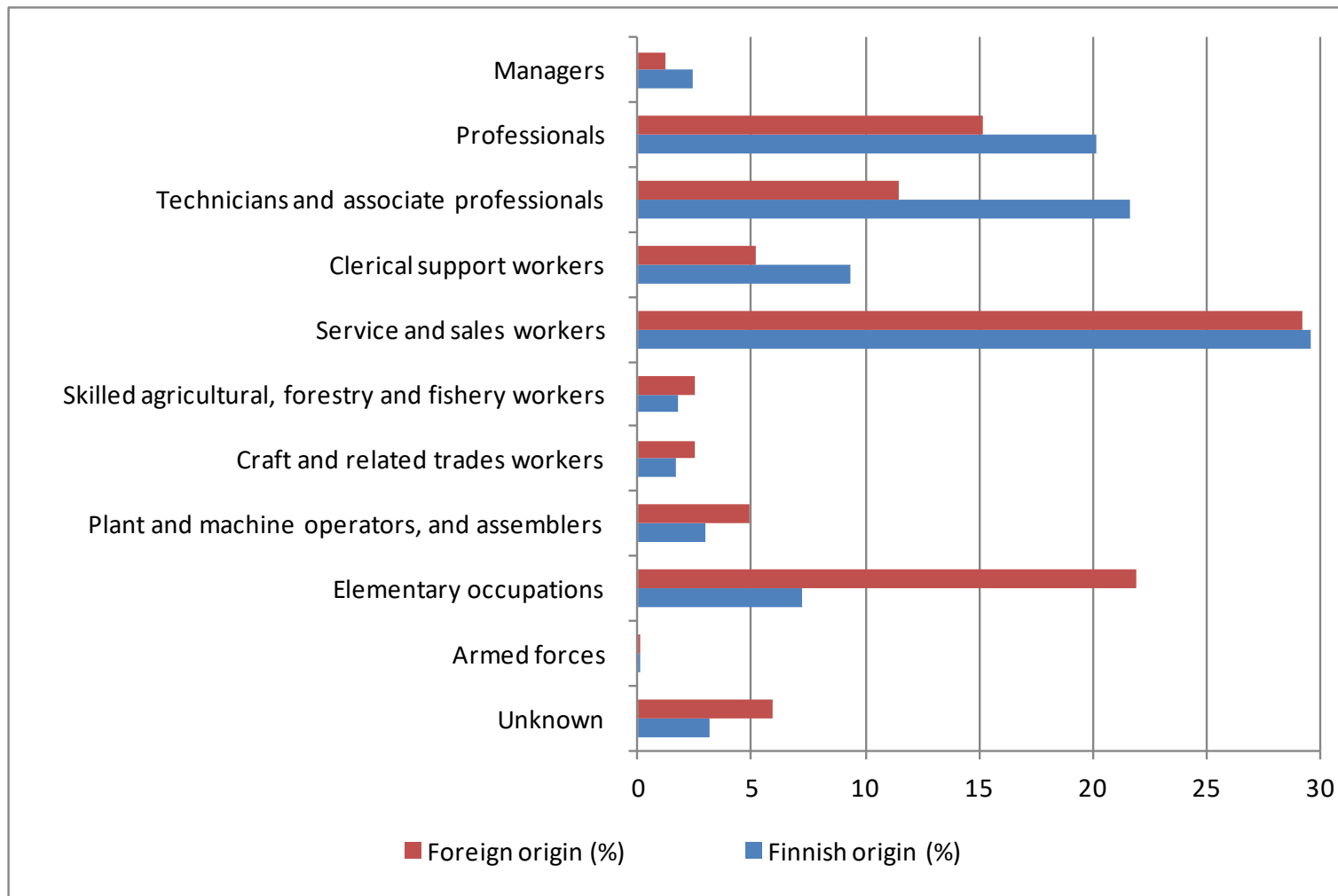
- 8 174 ulkomaan kansalaista yrittäjinä (3 % kaikista Suomen yrittäjistä)
- 559 turkkilaista yrittäjää (37 % turkkilaisista työllisistä)
- 1 853 virolaista yrittäjää (8 % virolaisista työllisistä)
- 5 somalialaista yrittäjää (n. 1 % somalialaisista työllisistä)
- 11 % Suomen kansalaisista työllisistä yrittäjiä

Työlliset ulkomaalais- ja suomalaistaustaiset miehet 2014

Työlliset ulkomaalais- ja suomalaistaustaiset naiset 2014

Ulkomaalaistaustaisten työllisten miesten ammatit top-10 vuonna 2014

2014	Profession	Abs. numbers	%
	Personal service workers	6.065	9.2
	Drivers and mobile plant operators	4.843	7.4
	Unknown	4.437	6.8
	Cleaners and helpers	4.426	6.7
	Metal, machinery and related trades workers	3.626	5.5
	Science and engineering professionals	3.042	4.6
	Labourers in mining, construction, manufacturing and transp	2.674	4.1
	Sales workers	2.625	4.0
	Teaching professionals	2.404	3.7
	Stationary plant and machine operators	2.035	3.1
	Total Top-10	36.177	55.1
	Total	65.667	100

Ulkomaalaistaustaisten työllisten naisten ammatit top-10 vuonna 2014

2014	Profession	Abs. numbers	%
	Cleaners and helpers	9.796	18.4
	Personal care workers	6.161	11.5
	Sales workers	5.083	9.5
	Personal service workers	4.277	8.0
	Unknown	3.153	5.9
	Teaching professionals	2.846	5.3
	Business and administration associate professionals	2.470	4.6
	Health associate professionals	2.026	3.8
	Stationary plant and machine operators	1.874	3.5
	Health professionals	1.431	2.7
	Total Top-10	39.117	73.3
	Total	53.381	100

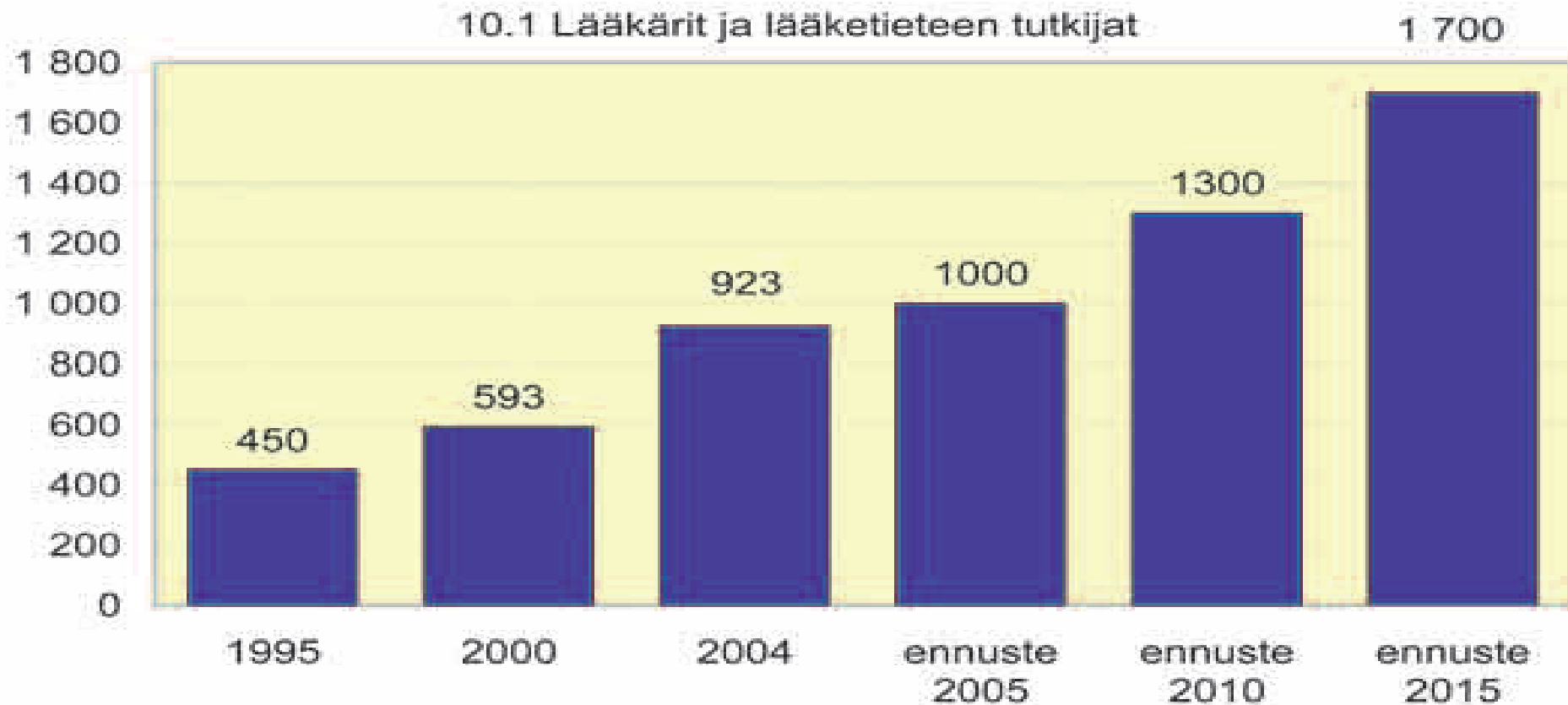
Työlliset ulkomaalaistaustaiset naiset: terveydenhuollon erityisasiantuntijat (esim. lääkärit jne.), top-10-maat ja kokonaismäärä vuonna 2014

Health professionals		
Background country	Abs. numbers	%
Russia and Former Soviet Union	588	41.1
Estonia	360	25.2
Germany	39	2.7
Spain	27	1.9
Latvia	27	1.9
Poland	26	1.8
Sweden	26	1.8
Hungary	23	1.6
Lithuania	23	1.6
Romania	22	1.5
Total	1.431	100.0

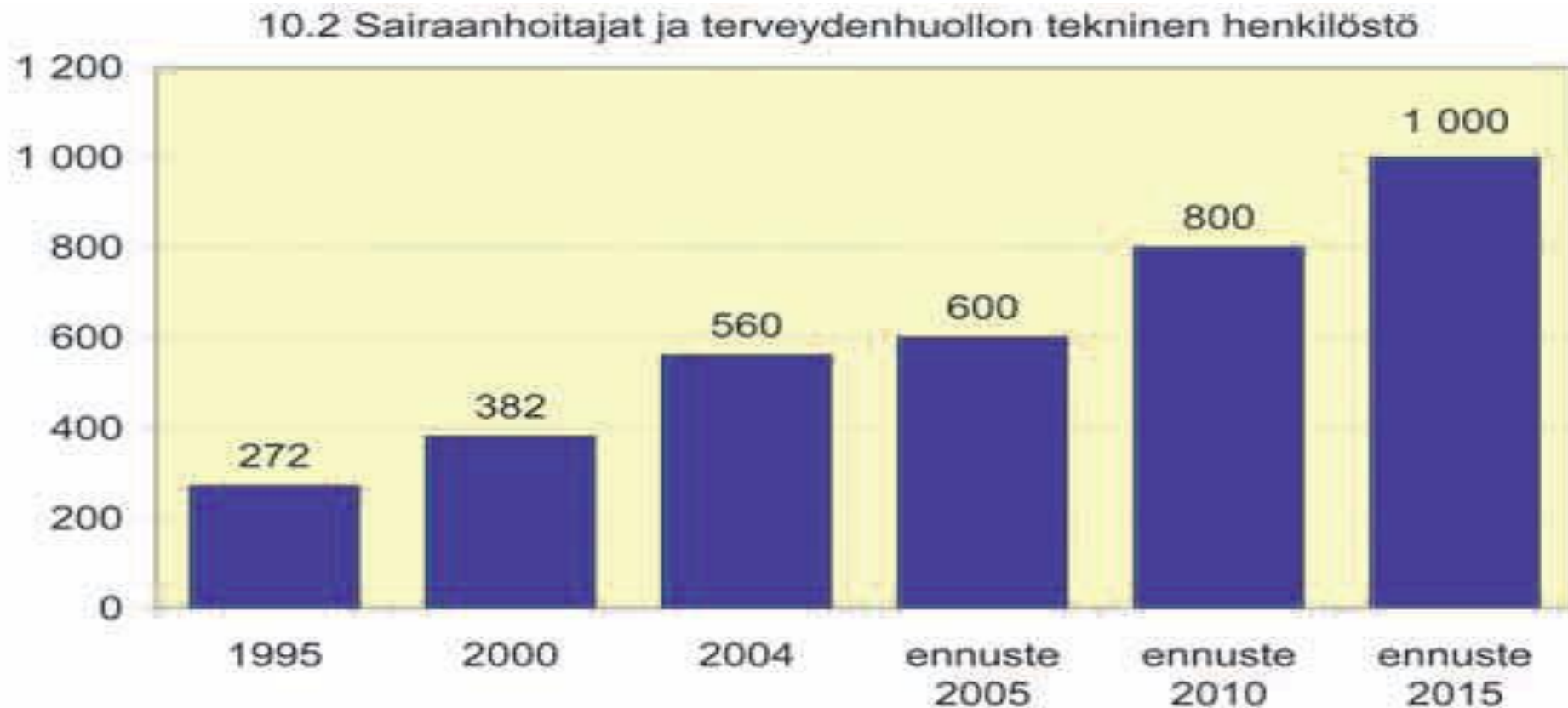
Työlliset ulkomaalaistaustaiset naiset: terveydenhuollon asiantuntijat (esim. sairaanhoitajat jne.), top-11-maat ja kokonaismäärä vuonna 2014

Health associate professionals		
Background country	Abs. numbers	%
Russia and Former Soviet Union	606	29.9
Estonia	500	24.7
Kenya	90	4.4
Sweden	71	3.5
Philippines	61	3.0
China	43	2.1
Iran	43	2.1
Vietnam	40	2.0
Poland	32	1.6
Spain	32	1.6
Total	2.026	100.0

Maahanmuuttajien määrät lääkäreissä ja lääketieteen tutkijoissa vuosina 1995, 2000 ja 2004 sekä ennusteet vuosille 2005, 2010 ja 2015 (Heikkilä & Pikkarainen 2008)

Maahanmuuttajien määrät sairaanhoitajissa ja terveydenhuollon teknisessä henkilöstössä vuosina 1995, 2000 ja 2004 sekä ennusteet vuosille 2005, 2010 ja 2015 (Heikkilä & Pikkarainen 2008)

Työlliset maahanmuuttajat ammattiryhmittäin taustamaan mukaan vuonna 2013

(Aineisto: Tilastokeskus)

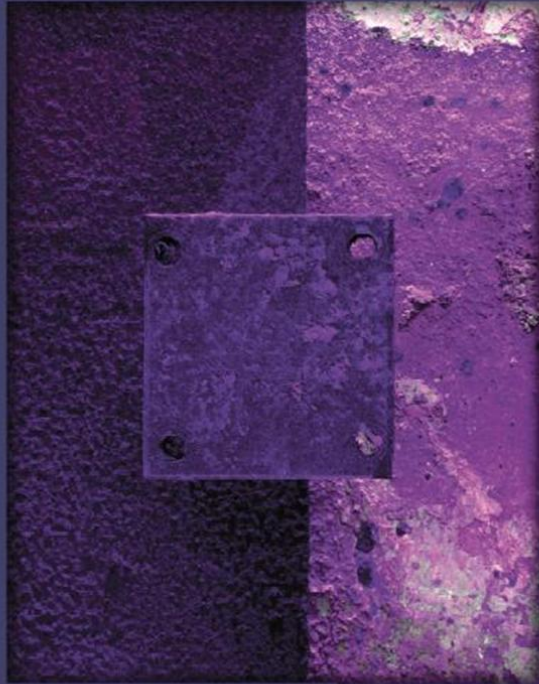
Ammattiryhmä	Afganistan	Irak	Somalia
0 Sotilaat	..	0	0
1 Johtajat	..	..	..
2 Erityisasiantuntijat	67	146	149
3 Asiantuntijat	41	73	124
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	24	43	159
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	362	703	470
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	..	..	3
7 Rakennus- korjaus- ja valmistustyöntekijät	..	126	51
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	73	134	..
9 Muut työntekijät	150	240	441

Ammattiryhmä	Afganistan	Irak	Somalia
53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	103	122	335
61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.	..	..	3
62 Metsä- ja kalatalouden työntekijät	..	0	..
92 Maa-, metsä- ja kalatalouden avustavat työntekijät	..	0	0

Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen
nyt ja tulevaisuudessa

Elli Heikkilä ja Maria Pikkarainen

Markku
Mattila &
Krister
Björklund

**Tomaatteja,
teollisuutta ja
monikulttuurisuutta**

Närpiön malli
maahanmuuttajien
kotouttamisessa

Siirtolaisuusinstituutti

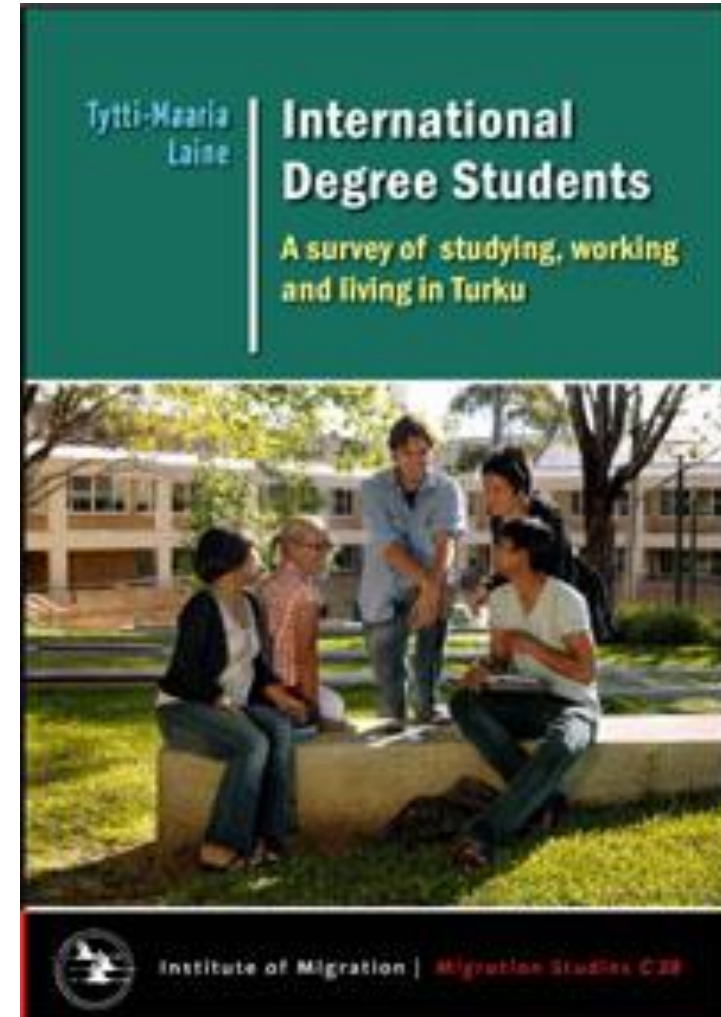
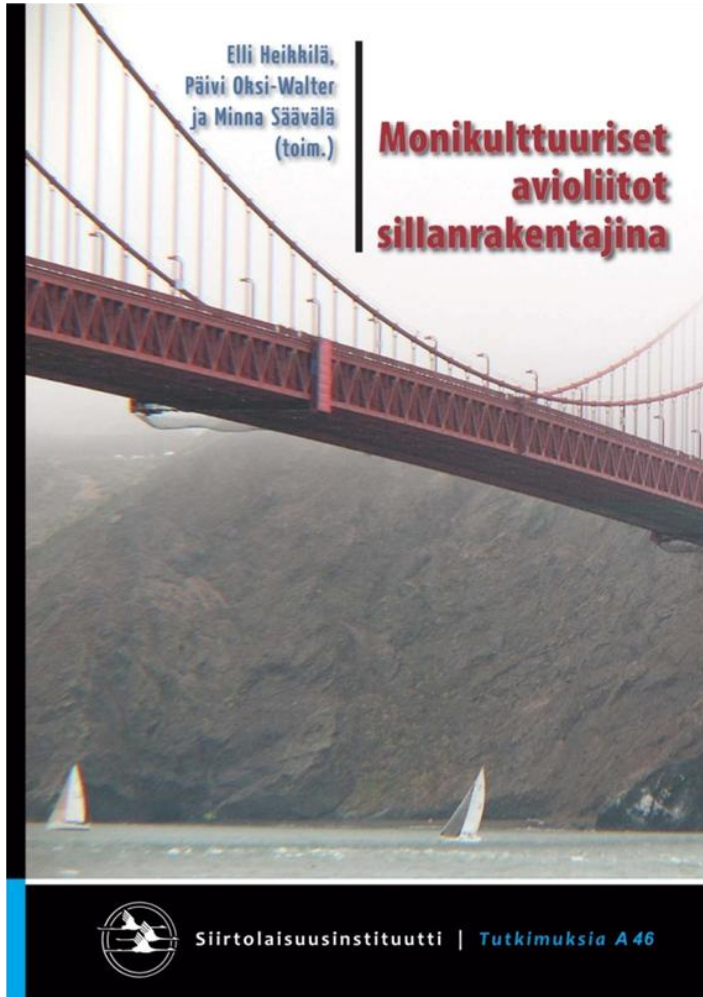
Aluekeskuksen
tutkimuksia nro 5

Monikulttuuriset avioliitot Suomessa

- Suomalaiset naiset solmivat 1 875 ja suomalaiset miehet 1 951 avioliittoa ulkomaan kansalaisen kanssa vuonna 2015. Vuositasolla on ollut siten yhteensä 3 826 avioliittoa.
- Kokonaisuutena Suomessa asui vuonna 2015 yhteensä 29 038 ulkomailla syntynyttä naista, jotka olivat naimisissa Suomessa syntyneen miehen kanssa. Vastaavasti maassamme oli yhteensä 22 309 ulkomailla syntynyttä miestä, jotka olivat naimisissa Suomessa syntyneen naisen kanssa. Kaiken kaikkiaan näiden avioliittojen määrä oli siten 51 347.
- Kun näihin monikulttuurisiin avioliittoihin lisätään vielä niiden henkilöiden määrä, jotka asuvat avoliitossa, nousee liittojen kokonaismäärä, joissa toinen on ulkomailla syntynyt ja toinen Suomessa syntynyt 73 391:een.

- Vuonna 2015 suomalainen mies solmi monikulttuurisen avioliiton yleisimmin Thaimaan (349 avioliittoa), Venäjän (302), Viron (115), Kiinan (104), Filippiinien (94), Vietnamin (67) ja Ukrainan (53) kansalaisen kanssa.
- Mitkä ovat vastaavasti suomalaisten naisten ulkomaisten puolisoitten alkuperämaat vuonna 2015? Yleisimmät puolisoitten kansalaisuudet ovat olleet turkkilaiset (122 avioliittoa), venäläiset (104), yhdysvaltalaiset (112), britit (88), ruotsalaiset (80), virolaiset (64), marokkolaiset (62) ja irakilaiset (61).

- Ritva Viertola-Cavallarín (2004) esittämän katalysaattori-idean oletuksena on, että mitä enemmän johonkin maahan muuttaa ulkomaalaisia miniöitä tai vävyjä, sitä avoimemmaksi, monikulttuurisemmaksi ja suvaitsevaisemmaksi erilaisuutta kohtaan perheet ja heidän kauttaan sukulaiset, ystävät ja tuttavat sekä lopulta koko yhteiskunta vähitellen muuttuvat. Näin voidaan olettaa tapahtuvan jossain määrin myös maahanmuuttajan entisessä kotimaassa, jossa hänellä on omaisia, sukulaisia ja ystäviä, ja jossa pariskunta ja perhe yleensä aika-ajoin vierailevat.

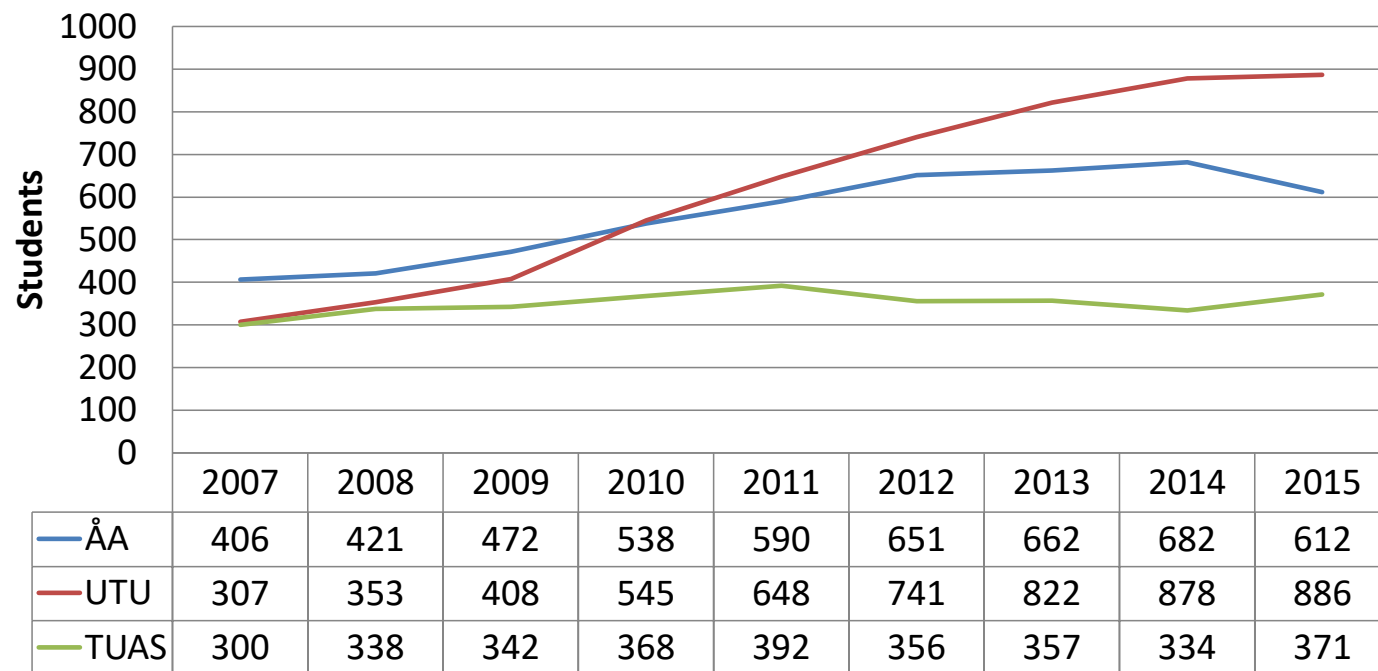

Top 10 nationalities of international students studying in Finland in 2004, 2008 and 2012 (Laine 2016, <http://www.migrationinstitute.fi/files/painetutc-sarja-englanninkielinen/c28-international-degree-students-turku-institute-migration-2016.pdf>)

2004	Abs.	%	2008	Abs.	%	2012	Abs.	%
China	1,382	16	China	1,988	16	Russia	2500	13
Russia	1,127	13	Russia	1,378	11	China	2,177	11
Estonia	599	7	Estonia	684	5	Vietnam	1,162	6
Sweden	538	6	Nigeria	629	5	Nepal	1,14	6
Germany	322	4	Sweden	495	4	Nigeria	844	4
Kenya	246	3	Nepal	451	4	Estonia	790	4
UK	191	2	Germany	446	4	Pakistan	691	4
USA	187	2	Ethiopia	428	3	India	639	3
India	165	2	Ghana	370	3	Germany	607	3
France	146	2	Kenya	347	3	Bangladesh	577	3
Total	8,442	100	Total	12,596	100	Total	19,138	100

International students in Turku

International degree students studying in the higher education institutions of Turku in 2007-2015 (Laine 2016).

International students in Turku

Top 10 nationalities of international students in Turku in 2014-2015
(Laine 2016)

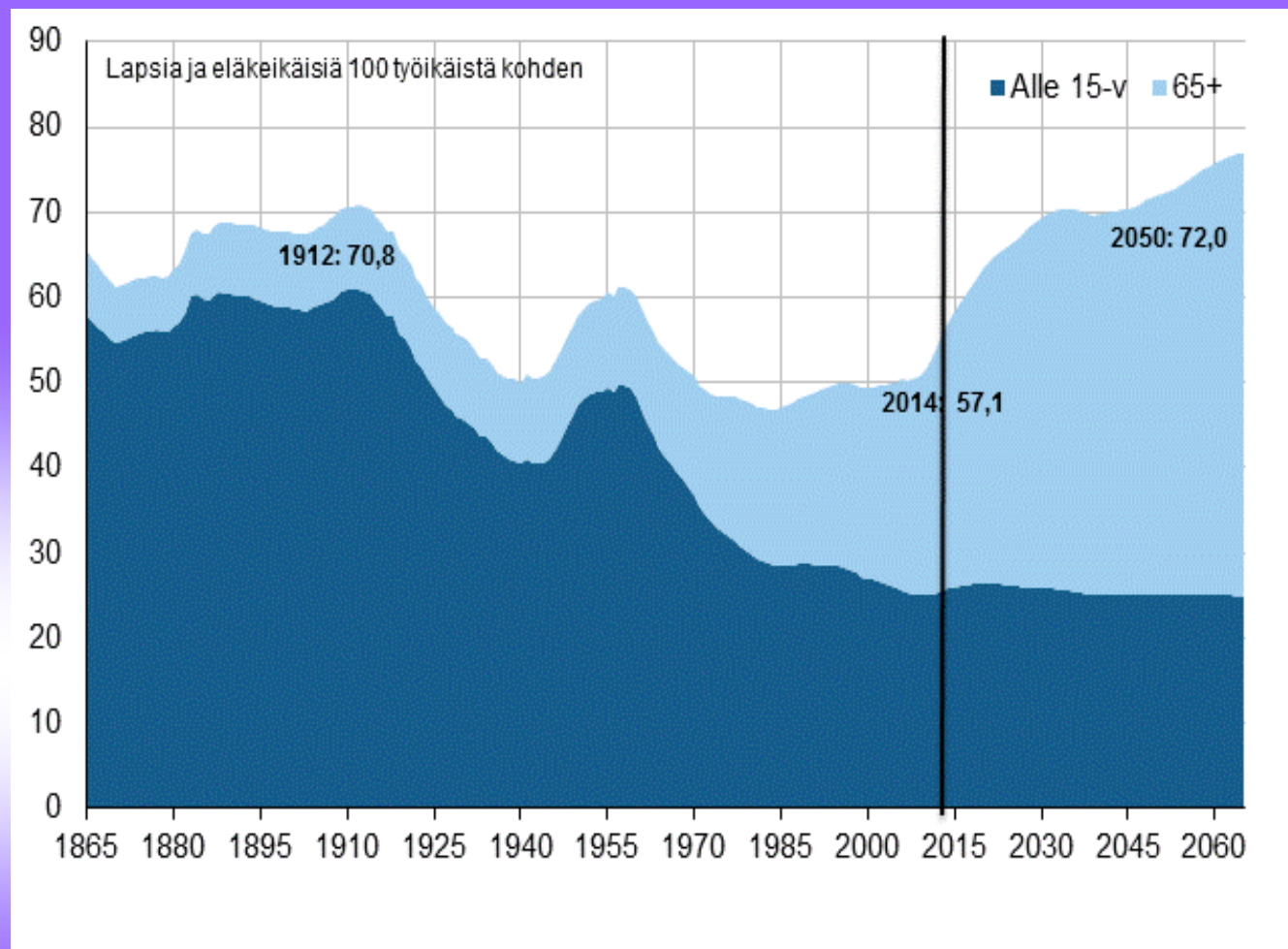
Citizenship	Students	% of international students
Russia	190	9
China	180	9
Sweden	127	6
Nepal	121	6
Pakistan	119	6
Iran	99	5
India	92	4
Vietnam	91	4
Germany	82	4
Estonia	65	3

Main reasons to leave Turku (Laine 2016)

Reason to leave	Number of answers	% of answers
Lack of work	39	28
Language difficulties	32	23
Family elsewhere	23	16
Do not feel at home	16	11
Studies elsewhere	13	9
Job waiting elsewhere	8	6
Racism	3	2

Väestöllinen huoltosuhde 1865–2065 (Tilastokeskus)

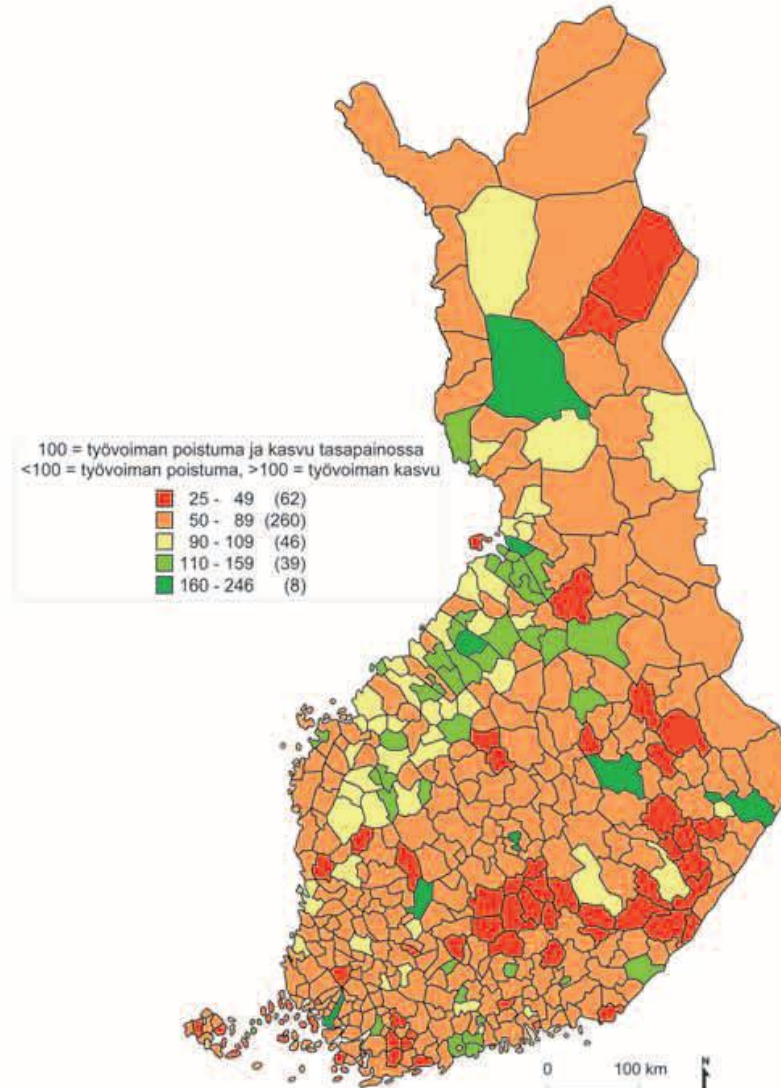
Väestöllinen huoltosuhde kunnittain vuonna 2014: 10 pienintä ja 10 suurinta kuntaa huoltosuhteen perusteella (Aineisto: Tilastokeskus)

Alue	Väestöllinen huoltosuhde	Alle 15-vuotiaiden osuus, %	15–64 -vuotiaiden osuus, %	65 vuotta täyttäneiden osuus, %	Keski-ikä, molemmat sukupuolet	Ulkomaalais-taustaisten osuus, %
Helsinki	43,4	13,9	69,8	16,4	40,4	13,8
Tampere	46,5	13,7	68,3	18,0	40,6	6,7
Vantaa	48,4	18,1	67,4	14,5	38,8	14,7
Turku	48,6	12,9	67,3	19,8	41,7	10,0
Jyväskylä	48,7	16,2	67,3	16,5	39,3	4,4
Järvenpää	49,3	17,6	67,0	15,4	39,8	4,4
Espoo	49,5	19,6	66,9	13,6	37,8	13,4
Oulu	50,0	19,3	66,7	14,0	37,4	3,4
Joensuu	50,7	14,4	66,4	19,2	41,6	4,1
Kerava	50,8	16,8	66,3	16,8	40,4	8,3
Pielavesi	84,9	14,3	54,1	31,6	49,3	1,7
Hailuoto	85,0	12,4	54,1	33,5	50,3	1,0
Padasjoki	85,0	11,3	54,1	34,7	51,6	1,4
Rautavaara	85,1	11,3	54,0	34,7	52,2	0,7
Savitaipale	86,2	11,7	53,7	34,6	51,1	1,0
Vesanto	86,4	11,2	53,7	35,2	52,0	1,5
Sysmä	86,6	10,4	53,6	36,0	52,6	1,7
Kivijärvi	87,1	13,6	53,5	33,0	49,0	0,7
Kuhmoinen	99,2	9,5	50,2	40,3	54,7	1,4
Luhanka	100,8	10,9	49,8	39,3	54,2	0,4
KOKO MAA	57,1	16,4	63,7	19,9	42,1	5,9

Väestön ikärakenne kuntaryhmittäin, 2014 ja 2040 (ennuste) Aineisto: Tilastokeskus

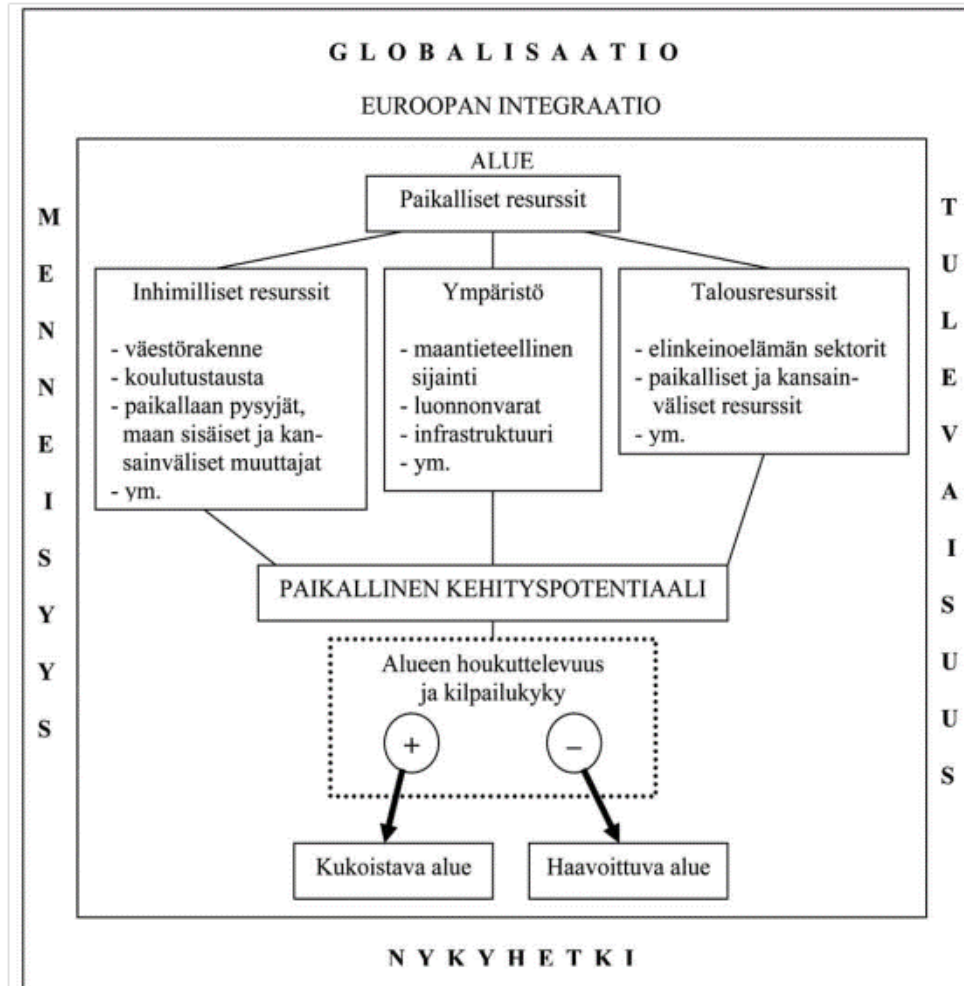
		0-14	15-34	35-64	65-74	75-84	85+	Yhteensä
Kaupunkimaiset kunnat								
2014	abs.	610 921	1 021 574	1 460 609	400 004	216 440	82 484	3 788 627
	%	16,1	26,9	38,5	10,6	5,7	2,2	100,0
2040	abs.	619 193	1 030 465	1 581 842	424 479	386 212	228 190	4 270 381
	%	14,5	24,2	37,1	9,9	9	5,3	100,0
Taajaan asutut kunnat								
2014	abs.	159 201	177 601	359 344	107 574	59 626	23 782	888 428
	%	17,9	20,1	40,5	12,1	6,7	2,7	100,0
2040	abs.	141 654	159 336	318 818	103 112	99 535	60 105	882 560
	%	16,1	18,1	36	11,7	11,3	6,8	100,0
Maaseutumaiset kunnat								
2014	abs.	126 486	144 445	320 184	107 909	65 795	27 774	794 698
	%	16,0	18,3	40,3	13,6	8,3	3,5	100,0
2040	abs.	105 103	118 841	244 280	89 654	93 669	57 003	708 550
	%	14,8	16,7	34,5	12,7	13,3	8,0	100,0
Koko maa								
2014	abs.	896 608	1 343 620	2 140 137	615 487	341 861	134 040	5 471 753
	%	16,5	24,7	39	11,2	6,2	2,4	100,0
2040	abs.	865 950	1 308 642	2 144 940	617 245	579 416	345 298	5 861 491
	%	14,8	22,3	36,6	10,5	9,9	5,9	100,0

Potentiaalisen työvoiman kasvu (20–24-vuotiaat) verrattuna potentiaaliseen työvoiman poistumaan (60–64-vuotiaat) kunnittain vuonna 2006

Paikallisten resurssien rakennelma ja kehityspotentiaali

(Heikkilä & Pikkarainen 2008, Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen nyt ja tulevaisuudessa. Siirtolaisuusinstituutti, Siirtolaisuustutkimuksia A 30, http://www.migrationinstitute.fi/files/siirtolaisuustutkimuksia_a30_esr_1.pdf)

- **European Commission, European Web Site on Integration (EWSI):**
ec.europa.eu/migrant-integration

Kiitos!

Lisätietoja: elli.heikkila@utu.fi